DEO

Skal EU være en global militærmagt?

Hvem skal komme Europa til hjælp, hvis en fjendtlig nation invaderer et medlemsland? Skal EU kunne føre sin egen sikkerhedspolitik udenom USA?
De seneste 10 år har vi i Europa været vidne til en lang række sikkerhedspolitiske kriser. Borgerkrigene i Libyen og Syrien, Islamisk Stats terrorregime og ikke mindst Ruslands invasion af Ukraine.
Der er sået tvivl om, hvorvidt USA vil fortsætte med at være Europas kampklare storebror, hvis ikke europæerne bruger mange flere penge på militæret. Den franske præsident Emmanuel Macron har tilmed kaldt NATO for "hjernedød". Derudover kan atombevæbnede Kina snart måle sig med supermagterne.
Af disse grunde ønsker bl.a. Frankrig og Tyskland, at EU i stigende grad skal være rammen om fremtidens militære samarbejde – Europa skal med andre ord sørge for dets eget sikkerhed. I 2009 blev PESCO skabt med det formål, at EU-landene kunne arbejde tættere sammen på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. I første omgang om tekniske standarder og kommandosystemer, men med tiden får vi måske en egentlig EU militæralliance. Danmark har et forbehold, som gør, at vi i øjeblikket ikke kan samarbejde om et europæisk militær, men den 1. juni skal vi til folkeafstemning om netop det. Nogle argumenterer for, at dette er den eneste vej frem i det 21. århundrede, hvor vi må stå sammen overfor stormagter som Kina og Rusland, mens andre siger, at NATO fortsat skal være Vestens garant for fred – som alliancen har været det siden 1949.

Fem centrale aktører:

Frankrig Er stærk tilhænger af et EU-forsvarssamarbejde og fælles forsvarsindustri. Både ud fra et sikkerhedspolitisk og et økonomisk perspektiv. Præsident Macron mener at vi er for afhængige af USA og NATO. Derfor skal EU tage ansvar for sin egen sikkerhed ved at opbygge en EU-hær, ved at udvikle egne våben og ved at træffe selvstændige beslutninger om at engagere sig globalt.	**Det Europæiske Råd**, der består af landenes stats- og regeringschefer, er generelt begejstret for PESCO-samarbejdets arbejde for fælles standarder og investeringer i forsvarsindustrien. Det handler både om sikkerhed og business. Faktisk deltager hele 25 af de 27 medlemslande i EU's forsvarssamarbejde. Rådet irriterer sig lidt og Danmarks fodslæben, når DK faktisk har et godt og aktivt militær.	**USA** er delte på spørgsmålet. På den ene side er Joe Biden meget kritisk overfor PESCO og EU's forsvarsambitioner. USA frygter, at amerikanske firmaer udelukkes fra EU's forsvarsindustri og mener at EU som organisation ikke er gearet til sikkerhedspolitik. På den anden side mener Biden, at det er meget positivt, at EU-landene investerer mere i eget forsvar, hvilket betyder at USA over tid ikke behøver at bruge så mange kræfter på at sørge for Europas sikkerhed.	**Den danske regering** har indtil Ruslands invasion været imod dansk deltagelse i EU's forsvarssamarbejde, men har nu annonceret en folkeafstemning om forsvarsforbeholdet, da man ønsker at Danmark bidrager mere på det militære område. Regeringen vil så kunne sidde med og stemme ved de vigtige møder for forsvarsministre i Bruxelles – og derved kunne samarbejde bedre med de andre EU-lande i fremtiden. Både om Ukraine og mere langsigtede udfordringer.	**Folkebevægelsen mod EU** mener, at forsvarssamarbejdet blot vil føre til flere udgifter for Danmark og vil støtte en våbenindustri og en militarisering, der gør verden mere usikker. Man frygter også, at det vil fratage Danmark suverænitet med tiden, da det i tilfælde af et ja vil være op til Folketinget – ikke vælgerne direkte – at engagere sig endnu mere i forsvarssamarbejdet. Vi ved ikke, hvordan samarbejdet ser ud om 10 eller 20 år.

Centrale begreber og facts:

Forsvarsforbeholdet Danmark stemte i 1992 nej til at blive et fuldgyldigt medlem af EU. Politikerne forhandlede sig derefter frem til fire forbehold - områder, som Danmark ikke ønskede skulle være en del af vores EU-medlemsskab. I 1993 stemte 56% af danskerne ja til unionsmedlemsskab. I november 2019 ønskede 41% at bevare forsvarsforholdet.	Eksempler på **PESCO-projekter** - Fælles cyberenhed - EU-kommandostruktur - EU-produceret drone - Nye pansrede køretøjer - Fælles spionskole - Fælles øvelsesterræner - Felthospitaler	**Lissabontraktaten, 2009** EU-traktaten er det juridiske grundlag for PESCO og muliggjorde EU's militære samarbejde. Se evt. artikel 42(6).	**Forsvarsbudgetter, 2020** - Rusland: 3,9% af et BNP på 1483 mia. USD. - USA: 3,2% af et BNP på 21423 mia. USD. - Indien: 2,4% af et BNP på 2622 mia. USD. - Kina: 1,9% af BNP - EU gennemsnit: 1,3% af BNP på 14722 mia. USD.

Debatspørgsmål:

- Bør Danmark deltage i forsvarssamarbejdet i EU?
- Tror du at PESCO en dag vil blive EU-landenes primære militæralliance?
- Vil et styrket militært samarbejde i EU afskrække f.eks. Rusland yderligere fra at angribe?